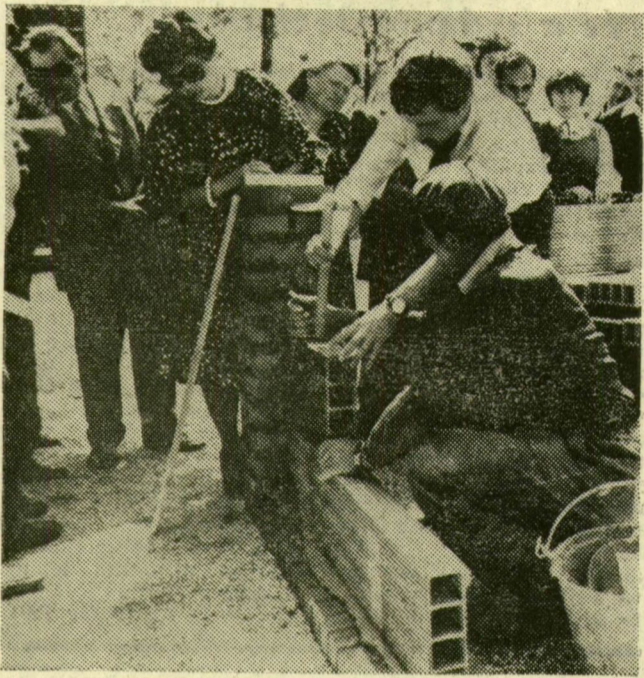

Új anyagok építkezőknek

Csehszlovák szakemberek mutatták be a hazai érdeklődőknek új termékeiket tegnap a TÚZÉP Marx téri alkalmivásár-áruházában. A több színű, domború felületű, Hourdis mázas vázkerámia középületekben, lakásokban egyaránt alkalmazható, közfalként, lépcsőkoriátként, mennyezetként, építhető belőle kandalló, burkolható vele vízszintes és függőleges felületek. Akinek a bemutatott termékek elnyerték tetszését, a rókusai TÚZÉP-telepen vásárolhat is belőlük.

Pedagógusok közgyűlése

Az előttünk levő időszak követelménye a tevékeny részvétel az oktatáspolitikai döntések előkészítésében és azok megvalósításában hangsúlyozta Simon Gyula főtitkár, a Magyar Pedagógiai Társaság kedden kezdődött küldött közgyűlésén a Fáklya-klubban. Az elnökség beszámolóját kiegészítve elmondta: a társaság szándéka, hogy az eddigieknél jobban segítse az oktatás-kutatásokat és azok eredményeinek alkalmazását, a köznevelési rendszer korszerűsítését.

A vitában felszólalók is szorgalmazták a kutatás szellemi és anyagi erőinek észszerű hasznosítását, az elméleti és a gyakorlati munka összehangolását.

A küldöttközgyűlésen megválasztották a társaság ügyintéző szerveit és tisztségviselőit. Az elnök Jóbóru Magda, a társelnök Simon Gyula, alelnökök: Benkő Loránd, Zibolen Endre, a főtitkár Horváth Márton lett.

A társak bizalmából

A magyar szakszervezeti mozgalomban talán a legrégebbi múltra a bizalmi szerepe, tisztsége tekint vissza. Ők a legelső sor képviselői. A munkások kisebb csoportjai mindig is a legtalpraesettebb, tekintélynek örvendő, a szakmában is elismert, tanult és a rendelkezések között is eligazodó társakat választották meg képviselőjüknek, szöszlőjüknek; akj a társak bizalmával soha sem élt vissza, hanem bátran képviselte érdekeit, kiállt értük. Az is igaz természetesen, hogy e nagy múltú tisztség egy időben elvesztette tekintélyét, valójában a tagdíjak beszedésére választottak bizalmi. Örvedetes, hogy az elmúlt esztendőben — négy évvel ezelőtt erről a Minisztertanács és a SZOT elnöksége közös határozattal, az úgynevezett 1018-assal rendelkezett — megkezdődött a visszatérés a bizalmi rendszerhez, helyreállítva, sőt növelve a tisztségviselők és testületek hatáskörét és jogkörét.

A szocialista demokráciát, azon belül is az üzemi demokráciát nem is lehet elképzelni a bizalmi és testületek aktív tevékenysége, szélesedő hatás- és jogköre nélkül. Pártunk is állandóan biztatja a munkásokat, azok közvetlen képviselőit, hogy éljenek demokratikus jogaikkal, nyíltan mondjanak véleményt minden kérdésben. Kádár János elvtárs három évvel ezelőtt olaszországi látogatása alkalmával rendezett sajtótájékoztatóján mondta többek között: „...nem hiszünk azt, hogy amit eddig elértünk, az ideális, célunk és feladatunk a szocialista demokrácia továbbfejlesztése... Nálunk vélemény szabadság van, nem félünk az emberek véleményétől, sőt ezt minden lehetséges alkalommal kikérjük.” Azt sem kell részletezni, hogy a dolgozó emberek véleményét alkalmas fórumokon lehet meghallgatni, s ahhoz, hogy a dolgozó demokratikus jogai érvényre jussanak, megfelelő fórumokra van szükség. Az üzemi életben a bizalmi testületek és a szakszervezeti bizottságok tanácskozási jellegű fórumok.

Kérdés, hogy miként élnek lehetőségeikkel a bizalmi és testületek. Talán nem fölösleges néhány adatot is felsorakoztatni. Szegeden és a megyében több mint 170 ezer szakszervezeti tagot tartanak számon, s közülük körülbelül 132 ezren aktív dolgozók. Ők már nem „bélyegelőket” választottak legutóbb, hanem 6375 olyan munkatársat, akik megmérettek, és alkalmasnak találtattak a kis közösségek képviselésére, érdekeik védelmére. A bizalmi nagy többsége fizikai dolgozó, ott tevékenykedik az első vonalban, úgy él és dolgozik, mint azok, akik megválasztották, s ez aligha lehet utolsó szempont. A bizalmi testületek száma a megyében 178, s e testületekben közel 8 ezer tisztségviselő tevékenykedik. Mondani sem kell, hogy mily nagy erő ennyi ember közszolgálat. Mert ez a munka valóban a közügyek,

a munkatársak képviselete, szolgálata. Az élelmezésiügyi dolgozók szakszervezetének megyei bizottsága is áttekintette nemrégiben a bizalmi testületek tevékenységét. A szervezési bizottság leszögezte, hogy szakszervezetük legutóbbi kongresszusán meghatározó szerepet kaptak a bizalmi testületek. Csongrád megye kilenc élelmezési vállalatiánál működik bizalmi testület. Ezek a fórumok fontos szerephez jutottak a vállalati gazdálkodás hatékonyságának növelésében, az üzemi és szakszervezeti demokrácia kiszélesítésében.

Az ÉDOSZ megyei szervezete azt is regisztrálta, hogy ezek a fórumok, évente két és négy ülést tartanak. Ennyi elegendő is, mert kár lenne formálissá tenni munkájukat, hogy akkor is „kotlóstyúk” legyenek, amikor nincs miről beszélniük, tárgyalniuk, dönteniük. Lehet, hogy ismétlenségünk tünik, de újból megemlíthető: a bizalmi testületek három területen kompetensek. Állásfoglalásuk van az évenkénti bérfelhasználás főbb elveinél és arányaival, a jóléti és kulturális alap-felosztásánál. Döntési jogot gyakorolhatnak a kollektív szerződések megkötésénél, s ez most éppen napirenden levő feladat a hatodik ötéves terv-időszakra. E jogkör illel meg a testületet a szociális terv kialakításánál, s egyéb ehhez hasonló kérdések eldöntésénél.

Az élelmezési vállalati cégeknek a bizalmi testületek rendszeresen érvényesítettek jogait. Már áttekintették a hatodik ötéves terv legfontosabb irányelveit, a befeljelzés koncepcióit, a kollektív szerződéseket, s azok változtatásának kérdéseit, a szociális terveket és felosztási lehetőségeit, az újítási szabályozatokat, sőt — s ez is egy új dolog — értékelték a vállalati gazdasági vezetők, igazgatók és helyetteseik munkáját. Ebből is látható, hogy a vállalatok, a munkások legfontosabb kérdései a bizalmi testületek „bírálata” alá kerültek. Megint más kérdés, hogy a bizalmi mennyire lehet partnerei a gazdasági vezetőknek? Több bizalmi is elmondta már: tőlük ne azt várják el a vállalati fórumokon, hogy alapos elemzést nyújtsanak a gazdasági szabályozók érvényesüléséről, az ezer és ezer szállal össz-

szekapcsolódó iparági gazdálkodásról, az export- és importterületekről. Azt ők kevésbé ismerik, bár minden bizonnyal ezekben a kérdésekben is elhangzana vélemény, ha „magyarul” tartanak meg a beszámolókat, nem pedig szakzsargonban és ezernyi számadattal fűszerezve. A bizalmiak viszont igen jó ismerői a közvetlen munkahelynek, a műhely gondjait, bajait saját bőrükön érzékelik. A gépek használhatóságától az anyagellátásig, a bérek elosztásától a legapróbb rezdüléséig értékes javaslatokra képesek.

A bizalmi és testületek csak akkor képesek eléget tenni feladataiknak, ha a munkahelyen olyan légkör honosodik meg, hogy természetesnek tartják a dolgozók képviselőinek beleszólását a gyári közügyekbe. S egyáltalán olyan légkör kell kialakítani — erre ösztönöz a párt is, s ez természetesen fakad a szocialista társadalom lényegéből —, ahol nyugodtan véleményét lehet mondani bárkinek. Tudjuk persze azt is, hogy az üzemi demokráciának két oldala van: nem csupán a jogok alkotják azt, hanem a kötelezettségek is. Ha valahol komolyabban számonkérlik a munkafegyelmet, az elkészített termékek minőségét, a pontosságot, akkor nem vétenek a demokrácia ellen. Hiába is ágálna a renitenskedő, hogy „hol itt a demokrácia”? A bizalmi általában a legmegbízhatóbb munkatársak, s aligha állnának ki a mulasztók, a rendetlenkedők mellett, azt már a választóik sem engednék meg nekik. A bizalmi — s ez igen pozitív tapasztalat — ilyen esetekben a többség véleményét képviselik. A választóik, a kisebb csoportok is szeretik biztonságban érezni magukat, szeretik azt érezni, hogy van valaki közülük, aki őket képviseli, érdekeiket védi. Kár lenne lebecsülni azt az igazságot, hogy a szocializmusban is szükség van a szakszervezetek érdekvédelmi tevékenységére. Szükség van erre, s nem is „kivülről”, hanem a hatalom berkein belülről. Valószínű ebben a megfogalmazásban, vagy érzelmi kontaktusban kell megtalálnia a szakszervezetek legregőbb érdekképviseleti megbízottainak, a bizalmiaknak munkatípusuk legfontosabb jégeit.

Gazdag István

Pártirányítás a gazdasági munkában

Az MSZMP KB 1978. december 6-i határozata az V. ötéves terv végrehajtásában jelentkező egyensúlyi zavarok miatt az eredeti tervtől eltérően a gazdasági növekedés mértékét a külső és belső egyensúly megteremtésének rendelt alá és a gazdálkodás minőségi oldalát helyezte előtérbe.

A pártirányítást szellemében igyekeztek felkészülni, hogy az új feladatok ne érejenek váratlanul. Ennek érdekében pártszervezetünk évente egy-egy alkalommal napirendre tűzte a gyártási veszteségek, az anyagtakarékosság, a költségek és készletek alakulásának vizsgálatát.

A beszámoló készítéséhez minden esetben szempontokat dolgoztunk és adtunk ki. Az írásban elkészített beszámolókat a gazdaságpolitikai bizottságunkkal véleményeztettük. Amennyiben úgy értékeltük, hogy az illetékes vezető igyekszik elfedni munkájának területének gyenge pontjait, minden esetben rákérdeztünk, vagy kiegészítést kértünk. Többször is éltünk az azzal a lehetőséggel, hogy az igazgató két helyettesét, vagy a főispécsert és a főmechanikust közösen számoltattuk be egy-egy kiemelt téma vizsgálatá során.

Kezdeményezésünkre a gazdasági vezetők 1979. és 1980. években hulladékcsökkentési akciót szerveztek, amit 1980-ban további, úgynevezett olcsóbbítási programmal bővített ki. Ez utóbbi sikeres megvalósítása érdekében terméktípusokra lebontott kalkulációs lapokat adtak ki, amelyek a termelői és az anyagérték összefüggését mutatják meg. Ezeket a munkahelyi vezetők minden munkahelyen rendszeresen ismertetik. Így a dolgozók mindig tudják, hogy jó munkájukkal mennyit mentenek meg gyárunknak, illetve rossz munkájukkal, figyelmetlenségükkel hány forintot dobnak ki. Az akció megvalósítását ellenőrizzük és agitációval segítjük.

Az olcsóbbítási program másik oldala a termékek rendszeres értékelése, ami a műszakiaknak támasztott nagyobb követelményeket. Az ároztály folyamatosan megszerzi az alapanyagok árát és erről rendszeres ismertetést adnak műszaki szakembereinknek, dolgozóinknak. Előfordulhat például, hogy ol-

csobb anyag felhasználása esetén több lesz ugyan a hulladék, de ez nem káros, ha a végtermék nyereségét javítja.

Programjaink megvalósításához szinte minden pártfórum lehetőségeit igyekeztünk kihasználni. A hulladékok csökkentő akció és a kalkulációs lapok tapasztalatait pártcsoport-értekezleteken és taggyűléseken vitatjuk meg. A pártoktatások során is fel dolgoztuk ezen programok feladatait, eredményeit. A vezetők részére szervezett kiemelt szintű vitakörökön évente többször is, a többi vitakörön legalább egy alkalommal tárgyalunk. Igen hasznos ületek és javaslatok hangoztak el, melyeket egyeztetés után továbbítottunk a gazdasági vezetőknek.

A sokrétű tevékenység nem várt eredményeket hozott. Műszaki szakembereink úgy ítélték meg, hogy jelentős veszteségsökkentés csak különböző — főleg anyagi forrásokat is igénylő — fejlesztésekkel érhető el. Az eredmény azonban megmutatták, hogy dolgozóink összefogásával jelentős tartalékok vannak. (Többek között évenként átlagosan 10 százalékkal csökkent a gyártási veszteségek.) A Kenderfontos és Szévesipari Vállalat-termékeire minőségi árvételi rendszert vezettünk be, kiterjesztettük és minőségi bérezéssel kapcsolottuk össze a gyártásközi ellenőrzési rendszert. Szigorítottuk az anyagelszámoltási rendszert és rendszeresen vizsgáljuk, hol képződik veszteség. Meghatároztuk, hogyan lehet felhasználni az eredeti célra esetleg nem alkalmas keveréket. Újjászerveztük a minőségiőr-mozgalmat.

A munkakapcsolati a gazdasági vezetéssel rendszeresen vált, és így hatékonyabban tudtuk dolgozóink igényeit, elképzeléseit is közvetíteni. Ott, ahol a nehéz fizikai munkát, illetve a rossz körülmények hatását csökkenteni tudtuk, a befektetett munka többszörösét kaptuk vissza dolgozóinktól a minőségben, anyagtakarékosságban. A gazdasági vezetés és a pártszervezet jobb együttműködése érdekében gyárunk gazdasági vezetőiből és pártszervezetünk aktívistáiból gazdaságpolitikai klubot hoztunk létre. A klub egyik legfőbb célja az együttműködés, az összhang erősítése.

A pártvezetőség által szerzett információkat az alapszervezeti pártcsoportok és párttagok egyéni munkájánál kellett felhasználni az agitációs tevékenység során. Az információszerezés és továbbítás — mint kétlépcsős tevékenység — a gyorsaság, illetve esetenként a pontosság ellen hatott és mindenképpen megnőtt az igény az alapszervezetnél a közvetlen ellenőrzés és információszerező munkára. Ezért azt javasoltuk a gazdasági vezetőknek, hogy készítsék intézkedési tervet készítsen. Az első szint úgynevezett koncepcionális, intézkedési terv, amely csak a fő folyamatot írja elő és az átfogó feladatok tartalmazza. Megvalósítását a pártvezetőség ellenőrzi. A második lépés a részletes intézkedési terv. Ezt az alapszervi vezetőség fokként a gazdaságpolitikai csoportján keresztül ellenőrzi, aminek tapasztalatairól taggyűléseken rendszeresen beszámol. Így nagyobb lehetőség nyílik a párttagok közvetlen tájékoztatására gazdasági feladatokról és ezzel újabb lendületet kívánunk adni agitációs tevékenységünknek.

Munkánk célja, hogy miközben segítjük a gazdasági vezetést feladatai megoldásában, párttagjaink alkalmassá válnak hatékonyabb politikai munka végzésére, így a pártszervezet ellenőrző tevékenysége is magasabb színvonalon valósulhat meg.

Magyar István, a Taurus Gumigyár szegedi pártvezetőségének tagja

Világúrrégi kérdésekről

Folytatta munkáját kedden a Technika Házban a IV. asztronautikai tudományos ülésszak. A tanácskozás második napján beszámoló hangzott el az ENSZ jövő évi világúr-konferenciájának összehívásáról, és megemlékeztek két világhírű magyar tudósokról, a 100 éve született Kármán Tódornak és Fonó Albertnek a munkásságáról. A tanácskozás második fe-

lében a világúr kutatásának jogi problémáit tüzték napirendre a szakemberek. Ezek a kérdések az ENSZ jövő évi világúr-konferenciáján is napirendre kerülnek. Az úrkutatás és az űrhajózás technikai színvonalra rohamosan nő, ezért a világúrrégi kérdések is egységes válaszra várnak. A tanácskozás ma, szerdán fejezi be munkáját.

Szakszervezeti tanácskozások

A lakóház-felújítás és karbantartás eredményeiről és feladatairól tanácskozott kedden a Helyiipari és Város-gazdasági Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége. Az ülésen részt vett Havasi Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára. Abraham Kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter az MSZMP Központi Bizottságának 1978 októberében a lakások karbantartására, felújítására és korszerűsítésére hozott határozata végrehajtásáról számolt be.

A beszámoló követő vitájában Havasi Ferenc mindekelőt arra utalt, hogy a párt XII. kongresszusa egyik fő célkitűzésévé az életszínvonal emelésében már elért vívmányaink erősítését, megőrzését jelölte meg. Ennek megvalósításában jelentős szerepe van a helyiipari és város-gazdasági dolgozóknak.

Sikerrrel tette meg az első lépéseket a kispesti textilgyár az önállóság útján. A Pamutnyomóipari Vállalatból való kiválás után az elsőrendű feladat az önálló vállalati szervezet kialakítása volt, melynek középpontjában mindenekelőtt a gyártmányfejlesztési és az értékesítési tevékenység megszervezése került — állapította meg a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége kedden megtartott ülésén, amelyen a gyár tevékenységét értékelték.